Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0198

Eiropas Parlamenta 2024. gada vēlēšanu rezultātu izsvēršana

Eiropas Parlamenta 2025. gada 11. septembra rezolūcija par Eiropas Parlamenta 2024. gada vēlēšanu rezultātu izsvēršanu (2025/2012(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 10. un 14. pantu un 17. panta 7. punktu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 20. un 22. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 21. un 39. pantu un 52. panta 1. punktu,

– ņemot vērā Deklarāciju attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 6. un 7. punktu, kas pievienota Lisabonas līgumu pieņēmušās starpvaldību konferences nobeiguma aktam,

– ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, jo īpaši tā 25. pantu,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD), jo īpaši tās 29. pantu,

– ņemot vērā Padomes Direktīvu 93/109/EK (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav[1],

– ņemot vērā Padomes 2018. gada 13. jūlija Lēmumu (ES, *Euratom*) 2018/994, ar ko groza Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu vispārējās tiešās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes 1976. gada 20. septembra Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom*[2],

---

1 OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1993/109/oj.

2 OV L 178, 16.7.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj.

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2022. gada 15. septembrī pieņemtos grozījumus priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu[2],

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 25. novembra priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (COM(2021)0732),,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/900 (2024. gada 13. marts) par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts)[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts)[5],

– ņemot vērā 2024. gada 13. maija sadarbības nolīgumu starp Eiropas Parlamentu un Eiropas Reģionu komiteju,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Eiropas Reģionu komitejas 2024. gada 28. februāra Saprašanās memorandu par sadarbību pirms 2024. gada vēlēšanām,

– ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 3. maija nostāju par priekšlikumu Padomes regulai par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, ar ko atceļ Padomes Lēmumu 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* un Aktu par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās[6],

---

1 OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj.
2 OV C 125, 5.4.2023., 485. lpp.
3 OV L, 2024/900, 20.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj.
4 OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
5 OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
6 OV C 465, 6.12.2022., 171. lpp.

– ņemot vērā 2020. gada 26. novembra rezolūciju par Eiropas vēlēšanu izvērtēšanu[1],

– ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 12. decembra rezolūciju par Eiropas vēlēšanām 2024. gadā[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2024. gada 27. novembra lēmumu par Komisijas ievēlēšanu[3],

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 3. decembra paziņojumu “Eiropas Demokrātijas rīcības plāns” (COM(2020)0790) un tam sekojošo 2023. gada decembra “Demokrātijas aizsardzības” paketi,

– ņemot vērā 2024. gada 18. decembra lēmumu par Īpašās komitejas attiecībā uz Eiropas demokrātijas vairogu izveidi un komitejas pienākumu, skaitliskā sastāva un pilnvaru laika noteikšanu[4] ,

– ņemot vērā 2023. gada 22. novembra rezolūciju par Eiropas Parlamenta priekšlikumiem attiecībā uz Līgumu grozīšanu[5],

– ņemot vērā Konferences par Eiropas nākotni 2022. gada maija ziņojumu par Konferences galīgajiem rezultātiem,

– ņemot vērā Eiropas Komisijas 2024. gada 30. oktobrī izziņoto ES paplašināšanās paketi,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas ziņojumu (A10-0156/2025),

A. tā kā 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās tika reģistrēta lielākā vēlētāju aktivitāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās pēdējo 25 gadu laikā — tajās piedalījās 50,74 % balsstiesīgo (neliels pieaugums salīdzinājumā ar 50,66 % 2019. gadā), kas ir pozitīvs un spēcīgs signāls, ka Eiropas pilsoņus interesē ES jautājumi; tā kā līdzdalības rādītāji dažādās dalībvalstīs bija ļoti atšķirīgi — no 89,01 % līdz 21,35 %, un tas liecina, ka visā ES ir jāturpina politiski ieguldījumi, lai panāktu dalību vēlēšanās;

B. tā kā 2024. gada Eiropas vēlēšanas notika vienlaikus ar parlamenta vēlēšanām divās dalībvalstīs, vietējo pašvaldību vai reģionālajām vēlēšanām astoņās dalībvalstīs un referendumu vienā dalībvalstī;

C. tā kā lielākajā daļā dalībvalstu tika reģistrēta lielāka vēlētāju aktivitāte salīdzinājumā ar iepriekšējām Eiropas Parlamenta vēlēšanām;

---

1 OV C 425, 20.10.2021., 98. lpp.
2 OV C, C/2024/4160, 2.8.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4160/oj.
3 OV C, C/2025/1811, 4.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1811/oj.
4 OV C, C/2025/1981, 11.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1981/oj.
5 OV C, C/2024/4216, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.

D. tā kā dažās dalībvalstīs vēlēšanu tiesības tika paplašinātas, samazinot balsstiesīgo vecumu līdz 16 gadiem, kā rezultātā elektorāts kopumā pieauga par diviem miljoniem balsstiesīgo, kas jaunāki par 18 gadiem; tā kā dažas dalībvalstis ir samazinājušas arī kandidātu vecuma ierobežojumu līdz 18 gadiem, kamēr citās tas joprojām ir 25 gadi; tā kā šajās vēlēšanās pirmo reizi savā mūžā nobalsoja līdz pat 25 miljoniem jauniešu;

E. tā kā saskaņā ar Eirobarometra pēcvēlēšanu aptauju jauniešu (vecumā līdz 25 gadiem) dalība Eiropas vēlēšanās salīdzinājumā ar 2019. gada vēlēšanām samazinājās par 6 %, samazinoties no 42 % 2019. gadā līdz 36 % 2024. gadā; tā kā arī turpmākajos gados jauniešu dalībai vēlēšanās vajadzētu būt politikas centienu mērķim;

F. tā kā nav pieejami pietiekami vienoti un detalizēti dati nedz par neaizsargāto grupu dalību vēlēšanās, nedz par alternatīvu balsošanas metožu izmantošanu; tā kā valstu satvari datu vākšanai par Eiropas Parlamenta vēlēšanām būtu vēl vairāk jāsaskaņo, lai atbalstītu uz pierādījumiem balstītus politikas risinājumus ES līmenī;

G. tā kā vēlēšanās piedalījās aptuveni 18 400 kandidātu un 490 kandidātu saraksti, kuru kampaņas noritēja saskaņā ar atšķirīgiem dalībvalstu noteikumiem; tā kā kandidātu reģistrēšanās un kampaņas ilgums bija no vairākiem mēnešiem līdz dažām nedēļām; tā kā deviņās dalībvalstīs nebija iespējams startēt vēlēšanās neatkarīgiem, individuāliem kandidātiem;

H. tā kā joprojām pastāv būtiskas atšķirības dalībvalstu regulatīvajā pieejā un ierobežojumos attiecībā uz tiesībām balsot un tiesībām kandidēt; tā kā vēl nav pabeigtas svarīgas reformas, kuru mērķis ir visā Savienībā saskaņot vēlēšanu noteikumus un procedūras;

I. tā kā jaunākā Eirobarometra aptauja liecina, ka 2024. gada Eiropas vēlēšanās cilvēkus motivēja balsot jautājumi, kas kopīgi visai Eiropai, piemēram, dzīves dārdzība, ekonomika, migrācija, tiesiskums un klimata pārmaiņas; tā kā valstu iekšējās debatēs šie jautājumi pārāk bieži tiek risināti tikai no valsts politikas viedokļa; tā kā politiskajām partijām un kandidātiem ir pienākums pienācīgi informēt iedzīvotājus par politisko reakciju un pārvaldību ES līmenī, tostarp informēt pilsoņus par Eiropas politiskajām partijām un politiskajām grupām, kuru sastāvā Parlamentā viņi ietilpst;

J. tā kā nav centralizēta Eiropas vēlētāju reģistra, datu apmaiņa starp dalībvalstīm par iespējamu kandidēšanu vairākos sarakstos joprojām ir problēma, jo īpaši tāpēc, ka nav pieejami dati par dubultpilsonību;

K. tā kā īpaši pasākumi veicina dalību vēlēšanās un nepietiekami pārstāvētu un neaizsargātu grupu pārstāvību; tā kā 11 dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus par sieviešu kvotu;

L. tā kā aptuveni 11 miljoniem ES pilsoņu, kas dzīvo citā dalībvalstī, bija tiesības balsot tajā valstī, kurā viņi dzīvo; tā kā viņi joprojām saskaras ar administratīviem šķēršļiem dalībai vēlēšanās savā dzīvesvietas valstī; tā kā Padome ignorēja 2023. gada 14. februāra

Parlamenta nostāju, kuras mērķis bija meklēt iespējas šo šķēršļu novēršanai;

M. tā kā veselīga demokrātija ir atkarīga no tā, vai vēlētājiem ir pieejams plašs ideju, nākotnes redzējumu un informācijas klāsts; tā kā vārda brīvība paredz, ka kandidāti, partijas, mediji un pilsoņi var brīvi paust viedokli, apspriest politiku un dalīties ar faktiem, palīdzot vēlētājiem izdarīt uz informāciju balstītu izvēli;

N. tā kā veselīgas politiskās debates negatīvi ietekmē dezinformācija; tā kā dezinformācijas izplatīšanās, tostarp, bet ne tikai, sociālajos medijos, joprojām rada arvien lielāku sistēmisku apdraudējumu Eiropas vēlēšanu un demokrātiskajiem procesiem; tā kā Komisija sāka pārkāpuma procedūras un izmeklēšanu pret atsevišķām lielām tiešsaistes platformām, tostarp par maldinošu politisko reklāmu un satura uzraudzības un moderācijas trūkumu, kas izriet no tā, ka nav iecelti valstu digitālo pakalpojumu koordinatori vai attiecīgajām struktūrām nav pilnvaru veikt Digitālo pakalpojumu aktā (DPA) noteiktos uzdevumus; tā kā jo īpaši sociālo mediju platforma X (agrāk Twitter) un tās īpašnieks Elons Masks ar uzņēmuma politiku un komunikāciju turpina atklāti pārkāpt ES regulatīvās prasības

O. tā kā lielākā daļa jaunās Regulas (ES) 2024/900 noteikumu par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu vēl nebija stājušies spēkā, kad notika Eiropas Parlamenta vēlēšanas; tā kā paredzams, ka šī regula papildinās DPA un stiprinās ES noturību pret iejaukšanos vēlēšanās;

P. tā kā ir būtiski uzlabot personu ar invaliditāti pārstāvību Parlamentā, lai veicinātu, ka šī likumdevēja iestāde ir patiesi iekļaujoša un daudzveidīga;

Q. tā kā Eiropas jaunieši veido 25 % no kopējā ES iedzīvotāju skaita, taču tikai 10 % vietu Parlamentā ieņem deputāti, kas jaunāki par 30 gadiem;

R. tā kā 2024. gada vēlēšanās samazinājās sieviešu pārstāvība Parlamentā, proti, tagad aptuveni 38,6 % deputātu ir sievietes (salīdzinājumā ar 40 % 2019. gadā);

S. tā kā nesenie ģeopolitiskie satricinājumi, tostarp Covid-19 pandēmija, neprovocētais un nepamatotais Krievijas pilna mēroga agresijas karš pret Ukrainu un satraucošās pārmaiņas transatlantiskajās attiecībās, ir dezinformācijas vēstījumu katalizators;

T. tā kā gaidāmās paplašināšanās dēļ būs jāveic pamatīga Savienības institucionālās struktūras un, iespējams, arī vēlēšanu sistēmas reforma; tā kā Savienība, kurā būs vairāk nekā 30 dalībvalstis, varēs būt nozīmīgs un neatkarīgs pasaules mēroga dalībnieks un spēs pienācīgi darboties tikai tad, ja tās lēmumu pieņemšana būs ne tik birokrātiska, efektīvāka un balstīta uz patiesu Eiropas un kopēju transnacionālo demokrātijas sfēru,

Eiropas demokrātija pēc 2024. gada Eiropas vēlēšanām

1. atgādina, ka ES gatavība un spēja risināt 21. gadsimta problēmas tās iedzīvotāju labā lielā mērā ir atkarīga no tās spējas saglabāt un veicināt veselīgas debates, vienlaikus nodrošinot vēlēšanu un demokrātisko procesu noturību un integritāti; uzsver, ka to nevar uzskatīt par pašsaprotamu un tas ir jāstiprina un jāaizsargā, izmantojot saskaņotu politikas satvaru; pauž pārliecību, ka šis darbs nebūt nav pabeigts un ka ir jāpastiprina politikas centieni, lai veicinātu dalību vēlēšanās un mazinātu Savienības birokrātisko slogu, kā arī padarītu to demokrātiskāku un efektīvāku lēmumu pieņemšanā;
2. atzinīgi vērtē salīdzinoši augsto vēlētāju aktivitāti 10. Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kurās kopējais līdzdalības līmenis bija 50,74 % un kurās salīdzinājumā ar 2019. gada vēlēšanām bija vērojams neliels vēlētāju aktivitātes pieaugums; pauž pārliecību, ka šie skaitļi atspoguļo spēcīgāku sabiedrības iesaisti Eiropas projektā un Parlamenta pieaugošo nozīmi un tā ietekmi uz iedzīvotāju ikdienas dzīvi; tomēr pauž bažas par to, ka līdzdalības rādītāji dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgi, un joprojām pauž apņēmību pastiprināt politikas centienus, lai novērstu plaisu un palielinātu vēlētāju aktivitāti visās ES grupās;
3. atzinīgi vērtē Eiropas iestāžu un Eiropas Apraides savienības centienus palielināt kandidātu pamanāmību visā kontinentā Eiropas vēlēšanu laikā, tostarp rīkojot virkni augsta līmeņa diskusiju visā Eiropā, pulcējot vadošos kandidātus no dažādām politiskajām saimēm, kā arī rīkojot debates, kuru mērķis ir dabūt cilvēkus pie urnām un palielināt jauno eiropiešu informētību; atzinīgi vērtē pozitīvo ietekmi, kāda bija Parlamenta paša institucionālās komunikācijas stratēģijai, kuras mērķis bija palielināt informētību par vēlēšanām, uzsverot to nozīmi ar saukli “Balso un neļauj lemt citiem tavā vietā!”; uzskata, ka ir uzlabojusies sadarbība iestāžu starpā un ar dalībvalstu vēlēšanu iestādēm, lai palielinātu vēlētāju aktivitāti, un apņemas pastiprināt koordinācijas centienus šajā jomā; aicina veikt turpmākus būtiskus ieguldījumus, lai paplašinātu šo kampaņu un raidījumu tvērumu 2029. gada vēlēšanu laikā; uzsver Eiropas Parlamenta vietējo biroju (EPLO) svarīgo un pozitīvo lomu Eiropas Parlamenta vēlēšanās;

4. uzsver, ka, lai izveidotu Eiropas demosu un kopīgu demokrātisko telpu, vispirms ir vajadzīgas pārmaiņas kultūrā, pamatojoties uz ilgtermiņa stratēģiju un pienācīgiem resursiem, lai ciešā sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību un ieinteresētajām personām stiprinātu Eiropas izpratni un pilsoniskumu; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstīs rīkotajās Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņās pārāk bieži figurē tikai valstu politikas skatījums, pat ja šīs kampaņas pievēršas kopīgiem Eiropas jautājumiem; aicina valstu politiskās partijas un Eiropas Parlamenta kandidātus, kā arī valstu medijus pienācīgi un patiesi informēt iedzīvotājus par pārvaldību ES līmenī, tostarp par

Eiropas politiskajām partijām un Eiropas Parlamenta politiskajām grupām, kurām valstu partijas pievienojušās; mudina valstu partijas pastiprināt sadarbību ar Eiropas partneriem šajā jomā un padarīt redzamāku savu Eiropas aspektu; apņemas radīt šim nolūkam labvēlīgu normatīvo vidi;

5. uzsver, ka ir jādara vairāk, lai palielinātu nepietiekami pārstāvēto grupu līdzdalību Eiropas vēlēšanās; pauž bažas par to, ka jauniešu vidū aktivitāte vēlēšanās samazinās, un apņemas pastiprināt politiskos centienus, lai palielinātu vēlēšanu kampaņu tvērumu šajā svarīgajā demogrāfiskajā grupā; norāda, ka jauniešu iesaistei ES nākotnē ir izšķiroša nozīme; mudina dalībvalstis pieņemt īpašus politikas satvarus, kas attiecas gan uz balsošanas, gan kandidēšanas iespējām, tostarp izmantojot īpašas informācijas kampaņas un alternatīvas balsošanas metodes, piemēram, balsošanu pa pastu un balsošanu ar pilnvarojumu; atzīst, ka ir jāturpina virzība uz iekļaujošāku vēlēšanu procesu, lai nodrošinātu, ka ikvienam pilsonim ir vienlīdzīgas iespējas piedalīties demokrātiskajā procesā; norāda, ka tikai daži Eiropas Parlamenta deputāti pieder pie nacionālajām un etniskajām minoritātēm, kas dalībvalstīs ir oficiāli atzītas par minoritātēm saskaņā ar to konstitucionālo vai tiesisko regulējumu un attiecīgajiem Eiropas Padomes instrumentiem; uzsver, ka cīņa pret rasismu, diskrimināciju un atstumtību ir pienākums, kas izriet no ES pamatvērtībām un ES Pamattiesību hartas; aicina dalībvalstis un valstu politiskās partijas pieņemt proaktīvus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu šādu minoritāšu, tostarp romu kopienu, efektīvu iekļaušanu un pārstāvību Eiropas vēlēšanās, pilnībā ievērojot valstu konstitucionālo kārtību;

6. uzsver, ka Parlamenta vēlēšanas Ungārijā, iespējams, nav bijušas godīgas; šajā sakarā uzsver, ka EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (ODIHR) vēlēšanu novērošanas misijas gala ziņojumā[1] par parlamenta vēlēšanām un referendumu Ungārijā 2022. gada 3. aprīlī konstatēja vienlīdzīgu konkurences apstākļu trūkumu; uzsver, ka Ungārijas valdība ir atbildīga par atbilstības atjaunošanu ES tiesību aktiem un vērtībām, kas noteiktas LES 2. pantā, un pauž dziļu nožēlu par to, ka izlēmīgas ES rīcības trūkums ir veicinājis demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību sabrukumu Ungārijā, pārvēršot valsti par hibrīdu vēlēšanu autokrātijas režīmu, par ko liecina attiecīgi rādītāji; pauž bažas par vairākiem Ungārijas centrālā izmeklēšanas prokurora pieprasījumiem atcelt EP deputātu imunitāti;

7. atkārtoti pauž savu jau sen pausto viedokli, ka ir vajadzīgas turpmākas reformas un pielāgojumi ES vēlēšanu sistēmā, lai padarītu Eiropas vēlēšanas demokrātiskākas, noturīgākas, iekļaujošākas un īsteni eiropeiskas; norāda uz vairākām vēl nepieņemtām politikas iniciatīvām šajā jomā un atkārtoti aicina ES Padomi un Eiropadomi konstruktīvi sadarboties ar Parlamentu, lai rastu politikas risinājumus, kas darbojas Eiropas iedzīvotāju interesēs;

---

1 ODIHR Election Observation Mission Final Report – Hungary, 2022.

Institucionālā un vēlēšanu reforma

8. pauž pārliecību, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu tiesiskais regulējums ir jāpārskata un jāmodernizē, lai palielinātu iedzīvotāju ietekmi uz vēlēšanām un samazinātu regulējuma sadrumstalotību 27 dalībvalstīs, tostarp ieviešot visiem vienu balsošanas dienu, kā arī vienu minimālā balsošanas vecuma slieksni; atgādina, ka paredzams, ka Padomes Lēmums (ES, *Euratom*) 2018/994 šajā ziņā dos būtiskus pozitīvus soļus, tāpat kā vairāki iesniegumi no vēl neizskatītā 2022. gada 3. maija priekšlikuma par jaunu vēlēšanu likumu; atkārtoti aicina Padomi konstruktīvi sadarboties ar Parlamentu, lai nodrošinātu ātru apstiprināšanu; atgādina, ka 26 no 27 dalībvalstīm jau ir ratificējušas 2018. gada akta pārskatīšanu un apņemas kritiski izvērtēt, kāpēc īstenošana dažādās dalībvalstīs aizkavējās;

9. pauž nožēlu par to, ka Padome laikus pirms 2024. gada vēlēšanām nepieņēma jaunos ierosinātos noteikumus par "mobilo pilsoņu" tiesībām balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās; norāda, ka vēlēšanu tiesību, kas ar Līgumiem piešķirtas mobilajiem pilsoņiem Eiropas Parlamenta vēlēšanās, pilnīgu īstenošanu joprojām kavē nepamatoti šķēršļi demokrātiskai līdzdalībai, tostarp izpratnes trūkums par piemērojamajiem nosacījumiem un noteikumiem; atzīst, ka iestrēgušais Padomes direktīvas projekts paredz novērst dažus no šiem šķēršļiem; tomēr pauž nožēlu par to, ka Padome, formāli ievērojot LESD 22. panta 2. punktu, nav jēgpilni ņēmusi vērā Parlamenta atzinuma būtību; jo īpaši atkārtoti pauž priekšlikumus ļaut reģistrēties vēlētāju sarakstā, tiklīdz vēlētāji reģistrē savu dzīvesvietu, un stiprināt valodas un informācijas prasības vietējām iestādēm, kā arī atvieglot savu balsstiesību izmantošanu nepietiekami pārstāvētu vēlētāju grupu un uzlabot izpratnes veicināšanas kampaņas dalībvalstīs, aktīvi iesaistot pilsonisko sabiedrību; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka to pilsoņi, kas dzīvo ārvalstīs, var piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tostarp stiprinot konsulāros pakalpojumus un nodrošinot balsošanu pa pastu; uzsver visu dalībvalstu nozīmi, nodrošinot vecāka gadagājuma cilvēkiem un personām ar invaliditāti netraucētu piekļuvi vēlēšanu iecirkņiem;

10. cieši atbalsta politisko partiju centienus turpināt pilnveidot vadošo kandidātu (*Spitzenkandidaten*) procesa īstenošanu, lai izveidotu saikni starp vēlēšanām, Parlamenta sastāvu un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja izvirzīšanu nolūkā padarīt ES izpildvaras iecelšanu pārredzamāku pilsoņiem; uzsver, ka šis process ļāva pilsoņiem efektīvi ietekmēt Komisijas priekšsēdētāja izvirzīšanu, iezīmējot būtisku soli uz priekšu un piešķirot tiešu lomu pilsoņiem; uzteic to, ka Eiropas politiskās partijas nosauca savus vadošos kandidātus labu laiku pirms vēlēšanām; norāda, ka šis process šoreiz bija samērā veiksmīgs, jo Komisijas priekšsēdētāja, lai arī nebija tieši ievēlēta vēlēšanās, bija vadošā kandidāte politiskajai grupai, kura saņēma visvairāk balsu; norāda, ka tieša Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšana

Eiropas vēlēšanās palielinātu viņu pārskatatbildību un demokrātisko leģitimitāti; tomēr joprojām pauž pārliecību, ka aizvien trūkst vairāku galveno panākumu faktoru, piemēram, Eiropas demokrātiskās sfēras nepārtrauktas attīstības un konsolidācijas, un tas neļauj pilnībā īstenot šā neoficiālā un neregulētā politiskā procesa potenciālu;

11. uzsver Eiropas politisko partiju svarīgo lomu debatēs par Eiropas sabiedriskās politikas jautājumiem un Eiropas politiskās apziņas veidošanā; uzskata, ka šīs partijas, gatavojoties vēlēšanām, var piedāvāt tik ļoti nepieciešamo pretsvaru dezinformācijas un maldinošas informācijas izplatīšanai; atzinīgi vērtē panākto vienošanos par Regulas (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu pārstrādāšanu, ar ko novērsīs atlikušās nepilnības, nodrošinās juridisko skaidrību, palīdzēs atraisīt Eiropas politisko partiju darbību un dos tām iespēju uzņemties Līgumos paredzēto lomu, tostarp palielinot to pamanāmību dalībvalstīs vēlēšanu kampaņas laikā un vadošo kandidātu popularizēšanā;

12. aicina dalībvalstis ieviest ārvalstu ziedojumu aizliegumu, kas aptvertu arī ieguldījumus natūrā, naudas ziedošanu vai labumu piešķiršanu, un ierobežot ziedojumus politiskajām partijām un kandidātiem; uzskata, ka politiskajiem rīcībspēkiem, kam kāds ārvalstu rīcībspēks ir piedāvājis finansiālu ieguldījumu vai ieguldījumu natūrā un/vai kas tādu pieņēmis, ir jābūt pienākumam par to ziņot kompetentajām iestādēm un šī informācija būtu tālāk jāizziņo ES līmenī, lai būtu iespējama ES mēroga uzraudzība;

13. uzsver, ka ir jāstiprina Eiropas politisko fondu nozīme un pamanāmība Eiropas demokrātijā; atgādina, ka šiem fondiem ir būtiska nozīme politisko debašu, politikas pētniecības un pilsoniskās izglītības pārrobežu attīstīšanā, tādējādi tie veicina īstenas Eiropas mēroga sabiedriskās domas veidošanos; aicina nodrošināt atbilstošus instrumentus un resursus, lai tie spētu atbalstīt Eiropas politiskās partijas to centienos iesaistīt pilsoņus, popularizēt Eiropas vērtības un jēgpilni piedalīties turpmākajās vēlēšanu kampaņās; atgādina, ka gaidāmajā Komisijas ziņojumā par to, kā tiek piemērota Regula (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu (gaida pārstrādāšanu), īpaša uzmanība būtu jāpievērš noteikumiem, kas reglamentē Eiropas politisko fondu finansēšanu, un vajadzības gadījumā būtu jāierosina grozījumi regulā;

14. uzsver, ka ir jāturpina institucionālais darbs, lai stiprinātu Eiropas vēlētāju ietekmi uz ES pārvaldību; šajā sakarā norāda uz vēl nepabeigto Līgumu izmaiņu procedūru, kas tika uzsākta pēc Konferences par Eiropas nākotni; uzsver savu priekšlikumu mainīt vietām Padomes un Parlamenta funkcijas Komisijas priekšsēdētāja kandidāta izvirzīšanā un apstiprināšanā, lai labāk ņemtu vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātus; uzsver arī savu priekšlikumu piešķirt Parlamentam likumdošanas iniciatīvas tiesības, kuru īstenošana radītu tiešu saikni starp pilsoņu balsojumu par saviem

pārstāvjiem Parlamentā un politikas rezultātiem ES līmenī; uzsver arī savu priekšlikumu modernizēt Parlamenta izmeklēšanas tiesības, lai stiprinātu demokrātisko kontroli pār ES izpildvaru; aicina Eiropadomi ievērot Līgumus un bez liekas kavēšanās balsot par konventa sasaukšanu, lai apspriestu šos priekšlikumus;

Institucionālā noturība

15. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt saikni starp vietējiem, reģionāliem, valsts un Eiropas jautājumiem; šajā sakarā atzinīgi vērtē vietējo un reģionālo pašvaldību vadītāju aktīvo un pozitīvo iesaisti Eiropas jautājumu apspriešanā un debatēs, jo īpaši pirmsvēlēšanu periodā, tostarp Reģionu komitejas darbā un tās tīklos un kampaņās;

16. atgādina, ka cīņa pret antidemokrātisku retoriku ir visefektīvākā iedzīvotājiem vistuvākajā līmenī, tostarp aktīvi iesaistot vietējos un reģionālos līderus; šajā sakarā uzsver ES kohēzijas politikas pozitīvo lomu, sevišķi reģionos, kas saskaras ar ekonomikas stagnāciju un kur ilgtermiņa atšķirības pastiprina atbalstu eiroskeptiķu partijām, norāda, ka tajā par prioritāti ir jānosaka būtiskas reģionālās vajadzības, nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā;

17. pauž dziļas bažas par aizvien pieaugošo iekšējo un ārējo apdraudējumu, kas grauj Eiropas demokrātijas struktūru; nosoda to, ka daži kandidāti, tostarp no valdošajām partijām atsevišķās dalībvalstīs, atklāti rīkoja kampaņas ar nepatiesiem un ārvalstu sponsorētiem vēstījumiem par ES, veicinot pret ES vērstu noskaņojumu;

18. atkārtoti pauž senas un dziļas bažas par pastāvīgo ļaunprātīgas iejaukšanās tendenci Eiropas demokrātiskajos procesos, tostarp dezinformēšanu; pauž dziļas bažas par to, ka atsevišķu dalībvalstu valdības aktīvi veicina dezinformācijas izplatīšanu; jo īpaši nosoda dezinformācijas kampaņas tiešsaistē, kuras sponsorē Krievijas un citu trešo valstu valstiskie un nevalstiskie dalībnieki un kuru mērķis ir polarizēt Eiropas vēlētājus un sēt neuzticēšanos; norāda, ka ārvalstu iejaukšanās notiek pirms vēlēšanām un sasniedz maksimumu pirmsvēlēšanu periodā; nosoda to, ka vairāki Eiropas Parlamenta deputāti ir labprātīgi sadarbojās ar mediju platformu "Voice of Europe", pret kuru tiek veikta kriminālizmeklēšana, un popularizējuši Kremļa sponsorētus vēstījumus par agresijas karu Ukrainā;

19. atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus apkarot ārvalstu iejaukšanos un dezinformāciju, izmantojot daudzslāņu, koordinētu un starpnozaru stratēģiju, kas atbalstīta ar pienācīgiem finanšu resursiem, lai nodrošinātu ES un tās dalībvalstis ar atbilstošu prognozēšanas un noturības politiku un atturēšanas instrumentiem; šajā sakarā aicina Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu un dalībvalstis vēl vairāk pastiprināt Savienības stratēģisko reakciju uz dezinformāciju, ārvalstu īstenotu manipulēšanu ar informāciju un iejaukšanos, un norāda uz daudzajiem ES pēdējos gados veiktajiem pasākumiem, tostarp DPA pieņemšanu, uzlaboto

Rīcības kodeksu dezinformācijas jomā un iniciatīvām saskaņā ar Demokrātijas rīcības plānu; ar bažām atzīst, ka tiešsaistes platformas nesamērīgi ietekmē publisko diskursu; ar bažām norāda uz ziņojumiem par dažu platformu politiski motivētiem lēmumiem, kas var apdraudēt vārda brīvību un demokrātisko plurālismu;

20. uzsver, ka līdzsvarota un brīva dalībvalstu mediju vide ir svarīgs Eiropas demokrātijas pīlārs, sevišķi vēlēšanu laikā; atzīst, ka, lai gan ES ir pasaules līdere mediju brīvības jomā un 2024. gadā tika pieņemts Eiropas Mediju brīvības akts un stājās spēkā SLAAP apkarošanas direktīva[1], pieaugošais iekšējais un ārējais spiediens uz ES mediju vidi prasa vēl vairāk stiprināt mediju brīvību ES, tostarp tad, kad tuvojas Eiropas vēlēšanas; atgādina, ka dažās dalībvalstīs 2024. gadā palielinājās uzbrukumu skaits žurnālistiem;

21. visstingrākajā veidā nosoda visu veidu politisko vardarbību; pauž dziļas bažas par virkni incidentu, kas notika, tuvojoties 2024. gada vēlēšanām; mudina Komisiju un dalībvalstis par prioritāti noteikt politiskās vardarbības novēršanu, uzlabojot tiesību aktus, satvarus un politiku, kas vēlēšanu periodā aizsargā politiķus, kandidātus, aktīvistus, žurnālistus un pilsoņus no vardarbības un aizskarošas izturēšanās; uzsver, cik svarīga ir visaptveroša pieeja, kas ietver prevenciju, aizsardzību un izglītošanu, lai samazinātu politiskās vardarbības biežumu, jo īpaši veicinot izpratni par politiskās vardarbības briesmām un veicinot iecietības kultūru un atšķirīgu politisko uzskatu respektēšanu; uzsver, ka krāpšana vēlēšanu laikā sākas nevis vēlēšanu dienā, bet gan ar tiesiskuma, demokrātijas principu, preses brīvības, vārda brīvības un ārvalstu dezinformācijas un propagandas izplatīšanu; ar bažām norāda, ka sistēmiskas problēmas var ietekmēt to, cik lielā mērā vēlēšanas ir konsekventi brīvas un godīgas vēlēšanas visās dalībvalstīs;

22. pauž dziļas bažas par antisistēmisko un atklāti pret ES vērsto partiju elektorāta pieaugumu un panākumiem 2024. gada vēlēšanās; norāda, ka šīs pārmaiņas noved pie politiskā diskursa radikalizācijas un tālākas Parlamenta polarizācijas un turklāt nodrošina arī plašāku platformu ārvalstu dezinformācijas un propagandas izplatīšanai; nosoda jebkāda veida politisko retoriku, kas veicina naida runu, diskrimināciju, ksenofobiju vai vardarbību, un mudina visus politiskos dalībniekus iesaistīties konstruktīvā, uz faktiem balstītā dialogā, kurā tiek ievērotas demokrātiskās vērtības, cilvēktiesības un tiesiskums; apņemas turpināt reformēt un uzlabot Savienības darbību, lai labāk attaisnotu iedzīvotāju cerības; aicina visus attiecīgos dalībniekus aktīvāk stāstīt par ES politikas virzienu pozitīvo ieguldījumu visu Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvē un

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1069 (2024. gada 11. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību”) (OV L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

drošībā;

23. apņemas izvērtēt šos satvarus ar Īpašās komitejas attiecībā uz Eiropas demokrātijas vairogu starpniecību, kuras pilnvarās, kas saņemtas ar balsojumu plenārsēdē, ietilpst iejaukšanās demokrātiskajos procesos un politikā novēršana un pasākumu īstenošana, lai saglabātu vēlēšanu taisnīgumu un integritāti, kā arī politika, kas veicina ES demokrātiskos procesus; uzsver, ka tādējādi komiteja ir galvenais instruments ļaunprātīgas iejaukšanās novēršanai, apzinot iespējamās nepilnības, trūkumus un pārklāšanos, ko iespējams izmantot; vienlaikus aicina Komisiju pilnībā un bez liekas kavēšanās īstenot šo tiesisko regulējumu, jo īpaši attiecībā uz tām platformām, kuras turpina atklāti pārkāpt ES regulējumu;

24. atzīst kiberdrošības un kiberinfrastruktūras nozīmi Eiropas vēlēšanu integritātes aizsardzībā; brīdina par MI iespējotu ietekmējošu darbību radītiem iespējamiem riskiem;

25. norāda, ka valstu vēlēšanu rezultāti netieši ietekmē arī Eiropas iestāžu sastāvu, piemēram, izvirzot komisāra amata kandidātus vai pievienojoties dalībvalstu politiskajam vairākumam Padomes sanāksmēs; šajā sakarā uzsver, ka visās dalībvalstīs ir nozīme tam, ka vispārējās vēlēšanas ir demokrātiskas;

26. secina, ka Eiropas demokrātija var zelt tikai tikmēr, kamēr tiek aizstāvēti un uzlaboti Eiropas demokrātiskie un vēlēšanu procesi; šajā sakarā uzsver, ka ir svarīgi veicināt brīvas un godīgas vēlēšanas, vienlaikus aizsargājot to integritāti pret iekšējiem un ārējiem draudiem ES demokrātijai; ar bažām norāda, ka dezinformācijas izplatīšanās un dažu sociālo mediju platformu ietekme joprojām netiek pārbaudīta; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi īstenot visu pašlaik spēkā esošo tiesisko regulējumu, lai aizsargātu visa vēlēšanu procesa integritāti;

°

° °

27. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.